

MUISTIO

Keski-Suomen maakunnallisen LAPE-ohjausryhmän kokous 4/2017

Aika Perjantai 1.12.2017 klo 12.00-15.15

Paikka Laukaan Hyvinvointi- ja perhekeskus
Laukaantie 26, Laukaa

Läsnä: Osallistujaluettelo liitteenä

Esityslista

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Päivi Fadjukoff avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.

2. Laukaan HyPen esittely

HyPen palvelupäällikkö Sanna Salo ja sivistystoimen johtaja Juha Tolonen Laukaan kunnasta sekä Seututerveyskeskuksen ylilääkäri Jari Raudasoja kertoivat HyPen syntymiseen johtaneista tekijöistä, kuten pitkästä valmisteluajasta, yhteisestä tahtotilasta, esimiesten sitoutumisesta sekä työntekijöiden kanssa sovitusta kehittämisajasta.

HyPessä ([Laukaan hyvinvointi- ja perhekeskus HyPe | Laukaa](#)) on monialainen työntekijäryhmä, jossa on edustus mm. Seututerveyskeskuksesta (perhelääkäri ja psykiatrinen SH), sosiaalitoimesta ja sivistyspalveluista. HyPessä on yhteiskäyttötilat ja monenlaista toimintaa (mm. yksilökohtaista asiakastyötä, nuorisotyötä, erilaisia pienryhmätoimintaa ja perhevalmennusta).

HyPeen voivat olla yhteydessä lapset, nuoret ja vanhemmat sekä viranomaiset. HyPessä toimii vastaanottotiimi, keskeisimpiä yhteydenottoaiheita ovat olleet vanhemman huoli lapseen liittyen, parisuhteeseen liittyvät asiat tai työntekijä ollut yhteydessä asiakkaan tai oppilaan asiassa. Osa yhteydenottaneista asiakkaista pystytään ohjaamaan suoraan oikean palvelun piiriin, mutta osa yhteydenottoista on monitoiveisia yhteydenottoja, joita on hyödyllistä käsitellä moniammatillisessa tiimissä. Puheluita tulee keskimäärin viikossa 2-10 kappaletta. Yhteydenottoopyynnöt kirjataan alkuarviointilomakkeelle ja lomakkeet tuhotaan tiimin käsittelyn jälkeen. HyPe itse ei kerää minkäänlaista rekisteriä, vastuun ottanut työntekijätaho tekee asiakaskirjaukset.

Seututerveyskeskuksen ylilääkäri Jari Raudasoja kertoi, että heillä on ollut halua tehdä yhteistyötä Laukaan kunnan kanssa. Myös paine lastenpsykiatrian suunnalta lisääntyneiden asiakas-

määrien takia on ollut syynä avopalveluiden lisäkehittämiseen. Seututerveyskeskuksen tavoitteena on, että lapsia ja nuoria voidaan hoitaa mahdollisimman paljon matalalla kynnyksellä. Raudasojan kokemus Hypen alun toiminnasta on hyvä, tieto kulkee nyt hyvin ja palvelutoiminta on oikea-aikaisesti. Seututerveyskeskus panostaa myös muihin kuntiin ja miettiä, millaista yhteistyötä voidaan tehdä muiden kuntien kanssa.

3. LAPE:n kansalliset ja maakunnalliset kuulumiset

Muutosagentti Hanna Hämäläinen esitteli LAPE:n kansallisia ja maakunnan kuulumisia. Kansallisen LAPE:n viestinnän ilme on uusiutunut ja [ydinviestejä](#) kannustetaan käytettäväksi maakuntien LAPE-työssä. Kansallisella tasolla on käynnistynyt useampia selvityksiä ja kehittämisprosesseja (mm. lastenvalvojien ja perheneuvolatyön työn yhtenäistämisen kehittämisprosessit). LAPE seuraa tiiviisti [JHS-palveluluokitus](#)-hanketta, jonka avulla tulevaisuudessa on mm. yhdenmukaistetaan tiedonkeruuta ja tuetaan esim. tilastointia ja johtamista maakunnassa. Toimijoiden on mahdollista antaa palautetta kehittämistyön sisällöistä 1.1.2018 asti.

Keski-Suomessa LAPE etenee: Lähes kaikissa kunnissa toimivat LAPE-ryhmät ja perhekeskustoimintamallin suunnittelu- ja kehittämistyö on käynnissä kunnissa. Kuntakohtaiset pilotit etenevät eri vaiheissa. Muutosagentti on aloittanut kuntien luottamushenkilöiden tapaamisia ja tavoite on tavata loppujen kuntien luottamushenkilöt kevään 2018 aikana.

Keski-Suomessa starttaa Lapset puheeksi-kouluttajakoulutus tammikuussa 2018. Koulutus on ilmainen LAPE-kärkihankekauden aikana. Valittu menetelmäkoulutus perustuu Keski-Suomen kuntien toiveeseen ja siihen, että maakunnassa on jo ko. osaajia, joten menetelmän levittäminen entisestään hyödyttää koko maakuntaa. Parhaillaan on menossa koulutettavien LP-menetelmäosaajien rekrytointi koulutukseen. Koulutukseen voi edelleen ilmoittautua muutosagentti Hanna Hämäläiselle.

Keski-Suomen sote- ja maakuntavalmistelu etenee järjestämissuunnitelman työstämisenä. Muutosagentti toimii työparina lapset ja perheet-kokonaisuuden vastuuvalmisteliija Marja Laurilan kanssa. KSLAPE:n alaisia asiantuntijatyöryhmien avulla työstetään ja kommentoidaan järjestämissuunnitelman sisältöä yhteistyössä KSLAPE-hanketiimin työntekijöiden kanssa ([Keski-Suomen sote- ja maakuntaudistusorganisaation tiedote 12.12.2017](#)).

5. Keski-Suomen LAPE-toimijoiden lapemuutosesitys

Esityksessä Kannonkosken kunnan perhekeskustoimintamalli ja KeSLi ja Likes

Kannonkosken sivistystoimen johtaja Hanna-Kaisa Pekkarinen esitteli Kannonkosken koulun ympärille rakentuvaa perhekeskustoimintamallia. Koululla on mm. nuorisohjaajan työpiste ja liikunta-, kulttuuri- ja kansalaistoimintaa. Mietinnässä on vielä, mihin Saarikasta tulevat sote-palvelut jatkossa jalkautuvat. Kannonkoskella on johtoajatuksena yhdessä välittämisen kulttuuri ja LAPE-ryhmä on kaikille kuntalaisille avoin foorumi.

KeSLi ja Likes toimivat osatoteuttajina KSLAPE-hankkeessa, työtä tekevät Jouni Vatanen KeSListä ja Kaisa Koivuniemi Likesiltä. Työn tavoitteena on varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten jalkauttaminen kuntien varhaiskasvatukseen. KeSLi ja Likes kouluttavat kuntien varhaiskasvatushenkilöstöä asiassa. Liikuntasuositukset ovat yhtä tärkeä osa lasten ja perheiden arkea kuin ravinto, liikunta ja lepo.

Lisäksi KeSLi ja Likes tekevät pilottikuntien Karstulan, Keuruun ja Laukaan kanssa lasten harrastustoiminnan tukemista. Tavoitteena on työstää, miten kunnissa pystytään poistamaan kouluikäisten harrastusten esteitä tai aktivoimaan harrastamattomatta lapset mukaan jonkun harrastuksen pariin. Työ koskee kaikkea harrastustoimintaa.,

Työ ja tavoitteet perustuvat OKM:n raporttiin [Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset](#). Raportti koostuu asioista, joita on helppo noudattaa eri toiminnan kentällä. Haasteena on, miten saada ko. tiedot menemään päiväkotien henkilöstölle ja vanhempien tietoon.

6. KSLAPE: Muutosohjelman toimeenpanon tilanne Keski-Suomessa, Raija Harju-Kivinen

KSLAPE:n toimeenpanon tilanne

Tulevaisuuden vaikuttavien ja kustannustehokkaiden palvelukokonaisuuksien taustatekijöinä ovat vahva tietopohja sekä taito tehdä päätöksiä tietopohja huomioiden. Lisäksi tarvitaan budjettiosaamista sekä toiminnan arvioimista päätöksenteon pohjaksi. KSLAPE edistää näitä kaikkia asioita muutostyössä.

Osallisuus ja yhteisöllisyys vaikuttavat suoraan hyvinvointiin ja terveyteen. Kohtaamispaikat yhteisöllisyyden vahvistajana ovat tärkeä osa perhekeskusverkostojä, mutta toisaalta digitaaliset kohtaamiset lisääntyvät koko ajan. Vanhemmuuden vahvistaminen on muutostyössä keskeistä. Keski-Suomessa vanhemmuuden tukea vahvistetaan ja kehitetään mm. VauvaPolku-

oppimispelin avulla, Family Class-toimintamallia pilotoidaan Jyväskylän Puistokoulussa sekä muutama kunta on lähdössä pilotoimaan SOS Lapsikylän SOS-kumppanuus-mallia. Sivistyspalveluiden mukaan saaminen lapemuutokseen kunnittain on tällä hetkellä keskeisimpiä tavoitteita. Sivistys- ja sote-palveluiden tiivistä vahvistetaan, ilman sivistyspalveluiden mukana oloa lapemuutosta ei pystytä viemään eteenpäin.

Ohjausryhmässä käytiin lyhyt keskustelu KSLAPE:n muutostyön kärkien terävöittämisestä. Työsuunnitelmassa on runsaasti toimenpiteitä ja kunnissa tehdään paljon kehittämistyötä. Kaikkia hankesuunnitelman toimenpiteitä ei ehditä viemään loppuun saakka, osaan tullaan kirjaamaan jatkosuunnitelma.

Keskusteltiin, mitä pitää ehdottomasti saada tehtyä ja mitä voi priorisoida. Jaostot tulevat tulevissa kokoontumisissaan pohtimaan näitä kysymyksiä. Kuntien hyvinvointityön vahvistaminen on keskeistä, lisäksi kunnat miettivät osaltaan, mitkä ovat heidän lapemuutoksen kärkiä, johon he panostavat.

Raija Harju-Kivinen muistutti, että toimijoiden on tehtävä omarahoitusosuuksiin liittyvät työajan siirrot kirjanpitoon hankkeelle tehdylle kustannuspaikalle joulukuun aikana (ajalta 1-12/2017).

Ohjausryhmän ja jaostojen työskentelystä

Ohjausryhmässä käytiin keskustelua ohjausryhmän toimintaperiaatteista ja jaostotyöskentelystä. Todettiin jaostotyöskentely tärkeäksi ja tarpeelliseksi osaksi ohjausryhmätyöskentelyä. Sovittiin, että jatkossa kirjalliset materiaalit toimitetaan vähintään viikkoa etukäteen ohjausryhmän jäsenille ja että jaostot kokoontuisivat jatkossa ennen ohjausryhmää, jolloin jaostoissa on mahdollista työstää ohjausryhmässä käsiteltäviä asioita. Jaostojen toivottiin kokoontuvan myös omien tehtäviensä ja aikataulujensa mukaan eri aikoihin, jotta useampiin jaostoihin kuuluvat jäsenet pääsisivät osallistuman kaikkiin jaostoihin. Jaostot ovat keskeinen areena, jossa KSLAPE:n toimenpidesisältöjä työstetään. Jaostot voivat tarpeen mukaan järjestyä myös pienemmiksi työryhmiksi jonkin tietyn asian työstämiseksi.

Ohjausryhmän jäseniä muistutettiin siitä, että ohjausryhmä on samaan aikaan myös Keski-Suomen maakunnallinen LAPE-ryhmä, jonka toiminta ei rajaudu pelkästään hankkeen sisältöihin ja se tulee jatkumaan myös LAPE-kärkihankekauden jälkeen uudessa maakunnassa.

Esille nousi myös se tosiasia, että tiedon ja toiminnan määrä on tällä hetkellä valtava ja toimijoiden on haastavaa hahmottaa, kenen ja mihin kaikkeen pitää osallistua.

Päätettiin ohjausryhmän kokousaikataulu kevääksi 2018.

Pe 16.2.2018 klo 9-12 Joutsa, Valtuustosali, Länsitie 7

Ke 11.4.18 klo 9.30-14.30 Kannonkoski, Piispala

14.6.18 klo 9.00-15.00 paikka avoin

7. Tulevat LAPE-tapahtumat ja tapaamiset

Keski-Suomen tulevat LAPE-tapahtumat:

Ti 13.2.2018 [Oppilashuollon koulutuskierrros](#), järjestäjänä AVI

Kansalliset LAPE-tapahtumat, kevät 2018:

Ma 5.2.- ti 6.2.2018 LAPE-päivät, Helsinki (tark. maakuntien LAPE-toimijoille)

Ma 12.3.2018 LAPE –muutosohjelman III konferenssi, Helsinki (kaikille avoin tilaisuus)

Ma 23.4.- ti 24.4.2018 LAPE-päivät, Helsinki

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.15.